

De bedrijfsarts als Lam Gods

Pascal Willems

Het zal u niet zijn ontgaan dat werkgevers en werknemers het niet met elkaar eens zijn geworden in het kader van het SER-advies over de toekomst van de arbeidsgerelateerde zorg. Dat is natuurlijk jammer, ook voor u als bedrijfsarts, omdat het nu aan minister Asscher is om zelf een oordeel te vellen of er veranderingen nodig zijn, en zo ja, welke. Intussen heeft de FNV een eigen oplossing gepresenteerd. Zijn bedrijfsartsen daarmee geholpen?

De FNV heeft duidelijk de besluitvorming van de minister niet stilletjes willen afwachten, maar heeft op 19 september jl. een persbericht doen uitgaan waarin wordt opgeroepen om de huidige door de werkgever betaalde bedrijfsarts te vervangen door een onafhankelijke bedrijfsarts. Volgens de FNV kan de bedrijfsarts in het huidige werkgeverssysteem niet onafhankelijk zijn. Dat is natuurlijk onzin. Bovendien bevat het huidige wettelijke systeem voldoende verplichtingen om de bedrijfsarts te dwingen om objectief te zijn en om, bij twijfel aan deze objectiviteit, dat te laten toetsen.

WIENS BROOD MEN EET...

De kritiek van de FNV, gebaseerd op het spreekwoord 'Wiens brood men eet, diens woord men spreekt', is niet nieuw. Al in maart 2010 opende de FNV de aanval op de bedrijfsarts door te stellen dat er naast de bedrijfsarts een onafhankelijke werknemersarts moest komen. Kort daarna nuanceerde de FNV haar standpunt, maar nu heeft de FNV deze discussie opnieuw van stal gehaald. Oude wijn in nieuwe zakken dus. Maar met welk doel?

In feite wordt de bedrijfsarts door de FNV neergezet alsof hij aan de leiband van de werkgever loopt en alleen rekening houdt met de belangen van de werkgever vanwege een financieel eigen belang. Een vergaande diskwalificatie van de bedrijfsarts en dat zonder enige objectieve en onafhankelijke onderbouwing. De vergelijking met de manier van politiek bedrijven à la Geert Wilders dringt zich op. De kritiek van de FNV is in mijn ogen onder de gordel en dient enkel het eigen belang van de FNV en niet dat van haar leden. In werkelijkheid zijn namelijk ook veel werkgevers, ondanks dat zij de rekening van de bedrijfs-

arts betalen, niet altijd even gelukkig met zijn oordeel. Dat is nu eenmaal een logisch gevolg van de onafhankelijke positie van de bedrijfsarts en meteen het bewijs dat de kritiek van de FNV dat de werkgever als betalende partij de uitkomst van een spreekuurcontact bepaalt, niet terecht is.

OPLOSSING

De oplossing voor het probleem zoals de FNV dit ervaart ligt voor het oprapen, maar de FNV laat dat (doelbewust?) liggen: laat de kosten van de inschakeling van de bedrijfsarts door werkgevers én werknemers samen betalen. Deze oplossing is medio 2010 ook al geopperd tijdens een bijeenkomst van Falke & Verbaan, waar ook de FNV aanwezig was. In de wet staat namelijk nergens dat werknemers niet zouden mogen meebetalen aan hun verzuim en re-integratie. Met deze simpele oplossing wordt de oorzaak van het door de FNV geconstateerde probleem weggenomen. Maar werknemers zelf laten (mee)betalen aan hun verzuim en re-integratie past niet in de plannen van de FNV.

In plaats daarvan liet de FNV vrijwel gelijktijdig wereldkundig maken dat zij een contract heeft gesloten met zorgverzekeraar Menzis op grond waarvan FNV-leden die zich bij Menzis verzekeren "...vrije toegang [hebben] tot een onafhankelijke bedrijfsarts voor adviezen over werk en gezondheid, om ziekte of arbeidsongeschiktheid door het werk te voorkomen." Op hun website prijkt met grote letters dat FNV-leden wél een onafhankelijke bedrijfsarts krijgen. En daarmee komt de aap uit de mouw en wordt het ware doel van de FNV duidelijk: leden werven!!

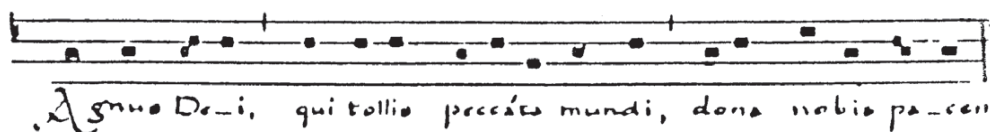
FNV doet in dat kader voorkomen alsof zij nu al aan werknemers een 'onafhankelijke' bedrijfsarts kan bieden die hen kan adviseren in het kader van verzuim en re-integratie. Maar die onafhankelijkheid is naar mijn mening een wassen neus. Deze 'onafhankelijke' bedrijfsartsen worden namelijk betaald uit een (niet geheel transparant) samenwerkingsverband tussen de FNV en Menzis, partijen die een eigen (financieel) belang hebben bij de inzet van deze bedrijfsartsen. Bovendien heeft de bedrijfsarts die via de FNV wordt ingeschakeld geen wettelijke taak bij de verzuimbegeleiding en kan hij in de preventie, behalve adviseren, ook niet heel veel verrichten. Al met al wordt de werknemer blij gemaakt met een (half) dode mus, maar moet hij wel eerst lid worden van

de FNV en zich verzekeren bij Menzis. Een discutabele vorm van koppelverkoop, en een interessant nieuw dossier voor de Autoriteit Consument en Markt (ACM) als u het mij vraagt.

HET LAM GODS?

Het verbaast mij echter wel dat bedrijfsartsen niet massaal in actie komen om de FNV van replek te dienen. De berichten die de FNV naar buiten brengt tasten immers het toch al kwetsbare imago van de bedrijfsarts verder aan. De discussie die de FNV in de SER niet wist te winnen, wordt nu over de rug van de bedrijfsarts politiek verder uit-

De FNV is immers duidelijk bezig om minister Asscher te beïnvloeden om de huidige arbeidsgerelateerde zorg te veranderen. Om het tij te keren zouden bedrijfsartsen naar mijn mening dan ook openlijk voor zichzelf moeten opkomen en tegenwicht moeten bieden aan de constante kritiek van de FNV. En hoewel verzekeringsartsen nog buiten schot blijven in de kritiek van de FNV, simpelweg omdat zij in de meeste gevallen niet rechtstreeks door werkgevers worden betaald, mogen die zich niet veilig wanen en zou het gepast zijn als zij de bedrijfsartsen op dit punt steunen.

gevochten. Bedrijfsartsen dienen zich te realiseren dat zij verzeild zijn geraakt in een politieke arena waar gevochten wordt over de toekomst van de arbeidsgerelateerde zorg met daarin hun eigen rol als discussiepunt.

In die arena is de FNV een politiek roofdier en lijken bedrijfsartsen de rol van *Agnus Dei*, het Lam Gods, op zich te nemen. In deze rol, die symbool staat voor de perfecte sacramentele opoffering die de zonden van de wereld wegneemt, is de bedrijfsarts een makkelijke prooi voor de FNV. De meeste bedrijfsartsen die ik ken zijn geen types die de barricades op gaan als hen onrecht wordt aangedaan en dat lijkt de FNV goed van pas te komen. Er wordt waarschijnlijk op weinig weerstand vanuit de beroepsgroep zelf gerekend. Door te blijven herhalen dat bedrijfsartsen niet onafhankelijk zijn, bestaat het risico dat er een soort 'self fulfilling prophecy' ontstaat waarbij de positie van de bedrijfsarts simpelweg onhoudbaar wordt.

TOEKOMST

De beroepsgroep dient zich te realiseren dat door deze discussie het imago van de bedrijfsarts verder wordt aangetast. Daardoor is het beroep van bedrijfsarts niet echt aantrekkelijk meer voor jonge artsen. In het licht van het huidige tekort aan bedrijfsartsen en de vergrijzing onder de zittende bedrijfsartsen, wordt de bedrijfsarts een uitstervend beroep waardoor het systeem wel moet veranderen. Op die manier krijgt de FNV alsnog haar zin. En dat is het laatste waar de arbeidsgerelateerde zorg in Nederland op zit te wachten.

OVER DE AUTEUR

Mr. P. Willems is advocaat/eigenaar van WVO Advocaten in Loenen en tevens vaste medewerker van TBV. Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel en verkondigt niet per definitie het standpunt van de redactie van TBV.

NIEUWS

REDACTIESTATUUT TBV EN NIEUW CONTRACT MET DE UITGEVER

Op 6 oktober 2014 vonden twee memorabele gebeurtenissen plaats. Op één en dezelfde middag werden in het gebouw van uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum te Houten zowel het nieuwe redactiestatuut TBV als het contract voor de uitgave van TBV over de jaren 2015 en 2016 getekend.

Het redactiestatuut regelt de verhouding tussen het bestuur van de Stichting tot Bevordering der

Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde (SBBV) en de redactie van TBV. Voor de redactie ondertekende hoofdredacteur André Weel, en namens SBBV voorzitter Pieter Rodenburg. Uitgever Anja Heida plaatste haar handtekening namens Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Media. Het redactiestatuut waarborgt de wetenschappelijke en journalistieke onafhankelijkheid van de redactie. Het sluit aan bij de uitgangspunten zoals die door wetenschappelijke tijdschriften en de